

Sygn. akt VII U 2392/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Błaszczyk-Terlecka

Protokolant: st.sekr.sądowy Anna Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2013 r. w Gdańsku

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wobec A. P., J. S., J. J., K. J., S. T., E. Z., K. W. i D. R.

przy udziale zainteresowanych A. P., J. S., J. J., Krzysztofa Jakubowskiego, Sławomira Talaški, Eugeniusza Zdroik, K. W. i Dariusza Ruszczyk

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 14 marca 2012 r. nr (...) - (...)

1. Zmienia w całości zaskarżone decyzje w przedmiocie podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe za E. Z. i J. S. i orzeka, że (...) Spółka zoo w G. nie jest zobowiązana do zapłaty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe za E. Z. i J. S. od podwyższonej podstawy wymiaru składek,
2. Oddala w całości odwołania od decyzji w przedmiocie podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe A. P. i D. R.
3. Zmienia w części zaskarżone decyzje w przedmiocie podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe S. J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. i orzeka, że (...) Spółka zoo w G. nie jest zobowiązana do zapłaty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe za S. T., J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. od podwyższonej podstawy wymiaru składek za lata 2000 i 2001, a za J. J. dodatkowo od kwoty wypłaconej 6.02.2002r.
4. Oddala odwołania od decyzji w przedmiocie podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe za S. T., J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. w pozostałym zakresie
5. Znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania

Sygn. akt VII U 2392 /12

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 14 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, iż podwyższa podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe A. P. , J. S., J. J., Krzysztofa Jakubowskiego, Sławomira Talaśki, E. Z., K. W., D. R. zatrudnionych na podstawie umów o pracę i wykonujących umowy o dzieło na rzecz płatnika (...) Sp. z o.o. o kwoty wynagrodzenia z tytułu umowy o dzieło, wymienione w "zestawieniach wynagrodzeń nie uwzględnionych w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne", stanowiących załączniki decyzji.

W uzasadnieniu wszystkich decyzji wskazano, że w toku czynności kontrolnych Oddziału ZUS w G. w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. Inspektor Kontroli ZUS stwierdził fakt nie zadeklarowania składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od wypłaconych wynagrodzeń za nadgodziny pracowników wykonujących pracę na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. w okresach: 01-12/2000r., 02-12/2001r., 02-12/2002r., 02-12/2003r., 02-12/2004r., 05-12/2005r., 02-12/2006r.

W decyzji dotyczącej A. P. wskazano, że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż A. P. jest zgłoszony od 1.06.2005 r. do 31.12.2006r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 6 rachunków do umowy o dzieło, wystawionych w okresie od 30.04.2006 r do 29.12.2006.. odnoszących się do wykonywania przez A. P. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej J. S. wskazano, że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż J. S. jest zgłoszony od 4.05.2000 r. do 13.06.2000r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. rachunek do umowy o dzieło, wystawiony w dniu 31.05.2000 r. odnoszący się do wykonywania przez J. S. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej J. J. wskazano, że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż J. J. jest zgłoszony od 31.12.1998 r. do nadal do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 42 rachunki do umowy o dzieło, wystawionych w okresie od 29.02.2000 r. do 29.12.2006r. odnoszących się do wykonywania przez J. J. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej Krzysztofa Jakubowskiego wskazano, że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż K. J. jest zgłoszony od 1.06.2000r. do 31.12.2000 r., od 17.04.2001r. do 31.12.2001r., od 2.04.2002r. do 31.12.2002r., od 28.01.2003r. do 4.02.2003r. , od 19.02.2003r. do 31.12.2003r., od 29.03.2004r. do 31.12.2004r. , od 1.04.2005r. do 18.04.2005r. , od 12.09.2006r. do 10.07.2008r. oraz od 1.04.20011r. do nadal do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 25 rachunków do umowy o dzieło, wystawionych w okresie od 30.06.2000r. do 29.06.2006r. odnoszących się do wykonywania przez Krzysztofa Jakubowskiego czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Pozyskano również 2 rachunki do umowy o dzieło wystawione w dniach 31.01.2001 r. i 28.02.2001r..tj. w okresie , gdy nie był on zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia . Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej Sławomira Talaśki wskazano ,że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż S. T. jest zgłoszony od 4.05.2000r. do 31.12.2000r., od 17.04.2001r. do 31.12.2002r., od 28.01.2003r. do 4.02.2003r. , od 19.02.2003r. do 31.12.2003r., od 29.03.2004r. do 31.12.2004r. , od 4.04.2005r. do 30.11.2005r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 31 rachunków do umowy o dzieło, wystawionych w okresie od 31.05.2000r. do 30.10.2004r. odnoszących się do wykonywania przez Sławomira Talaśki czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej E. Z. wskazano ,że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż E. Z. był zgłoszony od 17.07.2000 r. do 30.11.2001r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 14 rachunków do umowy o dzieło, wystawiony w od okresie 31.08.2000 r . do 30.11.2001r. odnoszących się do wykonywania przez E. Z. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej K. W. wskazano ,że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż K. W. był zgłoszony od 13.05.1999 r. do 31.05.2006r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 24 rachunki do umowy o dzieło, wystawiony w od okresie 31.03.2000 r . do 30.06.2003r. odnoszących się do wykonywania przez E. Z. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

W decyzji dotyczącej D. R. wskazano ,że na podstawie danych zawartych w systemie informatycznym ZUS ustalono, iż D. R. był zgłoszony od 2.05.2003r do 12.12.2003r. , od 15.03.2004r. do dnia 23.12.2004r. od dnia 1.04.2005r. do 29.02.2008r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Pozyskano również od płatnika składek (...) Sp. z o.o. 6 rachunków do umowy o dzieło, wystawiony w od okresie 30.04.2006 r . do 31.10.2006r. odnoszących się do wykonywania przez E. Z. czynności w ramach umowy o dzieło – na rzecz ww. płatnika, u którego pozostawał on w zatrudnieniu. Organ rentowy wskazał, że w świetle obowiązujących wówczas przepisów umowa powyższa powinna być traktowana dla celów ubezpieczeń społecznych jako umowa o pracę.

Dalej w decyzjach organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz własnego pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Status pracownika wyznacza więc w istocie nie tylko podstawa nawiązania więzi prawnej między pracownikiem a pracodawcą ale również fakt świadczenia pracy, faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych. Organ rentowy nadmienił, że definicja pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych została rozszerzona na mocy art. 1 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 23.12.1999r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1999r. Nr 110, poz. 1256) - w art. 8 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych dodano ust. 2a, z mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia ww. ustawy z dnia 23.12.1999r. o zmianie ustawy z dnia 23.12.1999r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych... ,tj. od dnia 30.12.1999r.

Organ rentowy stwierdził, iż dokumentacja przedłożona przez płatnika w toku kontroli wskazuje na wykonywanie przez pracowników firmy (...). z o.o. pracy w godzinach nadliczbowych (po godzinie 15). Nie stwierdzono jednakże różnic w zakresie prac wykonywanych w firmie w godzinach 7 -15, jak i w godzinach późniejszych. Szczegółowa analiza

rachunków (kwot wypłat za wykonanie umów o dzieło) wykazała przy tym, że do ich wyliczenia zastosowano przepisy kodeksu pracy dotyczące wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych - kwoty znajdujące się na kartach pracy i w godzinach nadliczbowych są zgodne z kwotami znajdującymi się na rachunkach do umów o dzieło. Tylko w miesiącach, w których nie wystawiano rachunków do umowy o dzieło, a prace były wykonywane w ramach godzin nadliczbowych, wynagrodzenia z tytułu nadgodzin były rozliczane na liście płac, naliczano również składki na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Organ rentowy wskazał również, że stosownie do art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Z uwagi na fakt, iż płatnik (...) Sp. z o.o. nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku dotyczącego uwzględnienia w podstawie wymiaru składek przychodu uzyskiwanego przez zainteresowanych z tytułu wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, organ rentowy wydał decyzję o podwyższeniu podstawy wymiaru składek.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł (...) Sp. z o.o. w G., żądając jej zmiany poprzez umorzenie postępowania oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołań od decyzji odwołujący się zwrócił uwagę, że czynności kontrolne zostały przeprowadzone 5 lat temu. Nadto, wypunktował następujące zarzuty:

1. Wady zaskarżonej decyzji dyskwalifikujące ją jako akt administracyjny

Odwołujący się wskazał, że Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. W ocenie odwołującego się, zaskarżona decyzja jest dotknięta właśnie takimi wadami:

a) Brak podpisu osoby upoważnionej do wydawania decyzji

Odwołujący się zwrócił uwagę na treść art. 107 k.p.a., zgodnie z którym decyzja musi zawierać podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji i wskazał, że zaskarżoną decyzję podpisała kierownik referatu mgr D. S., bez podania jakichkolwiek danych co do istnienia takiego upoważnienia. Zdaniem odwołującego stanowi to istotną wadę decyzji.

b) Brak podpisu pod decyzją (załącznikiem)

Według odwołującego się drugą wadą dyskwalifikującą zaskarżoną decyzją jest brak podpisu pod załącznikiem „zestawienia wynagrodzeń nie uwzględnionych w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne”. Zdaniem odwołującego się, jeżeli zgodnie z treścią decyzji, załącznik stanowi jej integralną część, winien także być podpisany. Brak takiego podpisu oznacza, że decyzja nie rozstrzyga istoty sprawy. Odwołujący się wskazał, że przedmiotem postępowania miało być ustalanie nowej - wyższej podstawy wymiaru do obliczenia składek zainteresowanego. Tymczasem bez podpisu pod załącznikiem, który wyliczenie tej nowej - wyższej podstawy zawierał, decyzja nie rozstrzyga w ogóle sprawy. Odwołujący się wskazał, że przepis art. 107 §1 kpa nie wymienia w strukturze decyzji załącznika jako elementu jej treści. Wynika z tego, że wszelkie rozliczenia jakie były przedmiotem postępowania i mają być załatwione w formie decyzji, winny znaleźć się w jej treści, a nie poza nią.

c) Brak wszczęcia postępowania zakończonego zaskarżoną decyzją.

Odwołujący się wskazał, że postępowanie kontrolne zostało zakończone w dn. 30.10.2007 r. poprzez sporządzenie i podpisanie protokołu kontroli. Po tej dacie nie wszczęto żadnego innego postępowania w tym samym przedmiocie. Przepisy art. 83 *usus*, na których opiera zaskarżoną decyzję ZUS, nie przewidują *expressis verbis* inicjatywy wszczęcia postępowania kończącego się zaskarżoną decyzją wymiarową. W takim przypadku, należy przyjąć, że jeżeli przedmiotem tego postępowania jest określenie ciężących obowiązków, ograniczenie lub cofnięcie uprawnień - tak jak w niniejszym przypadku -wszczęcie postępowania następuje z urzędu (por. wyrok WSA w Warszawie z dn. 30.10.2008 r., II SAB/Wa 113/08, LEX nr 527552). Zgodnie z art. 61 ust 4 kpa w zw. z art. 123 *usus*, o wszczęciu takiego postępowania należy powiadomić wszystkie strony, celem umożliwienia im czynnego udziału w postępowaniu oraz zawiadomienia ich przed wydaniem decyzji o możliwości wypowiedzenia się co do materiału sprawy oraz zarzutów (art. 10 kpa). Zawiadomienie określa też granice postępowania, które nie mogą być zmienione bez kolejnego poinformowania strony. Odwołujący się wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w żaden sposób nie zawiadomił płatnika/odwołującego się o wszczęciu postępowania w sprawie zakończonej zaskarżoną decyzją. Tymczasem nie jest dopuszczalne prowadzenie postępowania bez uprzedniego, zawiadomienia stron o jego wszczęciu (por. wyrok WSA w Gliwicach z dn. 14.05.2009r. II SA /G11151/08, LEX nr 550459).

2. Niemożliwość wydania decyzji wymiarowej odnośnie - podstawy wymiaru dla składek przedawnionych.

Odwołujący się powołał treść art. 24 ust 4 *usus* oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego i wskazał, że w jego ocenie przyczyną wydania zaskarżonej decyzji w takim kształcie, po prawie 5 latach od zakończonej kontroli, jest chęć ZUS-u uzyskania zawieszenia biegu tego terminu przedawnienia, w związku z nowymi, obowiązującymi od dnia 01.01.2012 r. przepisami. Chodzi tu o wprowadzony ustawą z dnia 28.04.2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011.138.808) art. 24 ust 5f *usus*.

Odwołujący się stwierdził, że wszystkie składki, których wymagalność powstała przed dniem wydania zaskarżonej decyzji są przedawnione i ZUS nie może dochodzić ich zwrotu. Jak wskazał odwołujący się niedopuszczalne jest wydanie decyzji dotyczącej podstawy wymiaru składek jeżeli od obowiązku obliczenia i pobrania składek minął termin przedawnienia należności z ich tytułu.

3. wniosek o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania.

Powyższy wniosek odwołujący się uzasadnił tym, że stosownie do przepisu art. 477¹⁴ §2 kpc, Sąd ubezpieczeń społecznych w razie uwzględnienia odwołania „zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy”. Wśród przewidzianych w tych ostatnich przepisach sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego (co należałoby w pierwszej kolejności uczynić wobec decyzji zaskarżonej), nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 § 1 kpa. Sąd pierwszej instancji albo oddał odwołanie, albo, uznając je za zasadne, zmienia zaskarżoną decyzję. Z tych względów – jak wskazał odwołujący się - wada decyzji administracyjnej nie może prowadzić do kasacyjnego uchylenia decyzji, gdyby takie żądanie wyraziła strona w odwołaniu. Dalej, odwołujący się wywodził, że jedną z możliwych decyzji jakie władny był podjąć organ rentowy była decyzja o umorzeniu postępowania (art. 105 kpa). Jest to sposób rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej w „inny sposób”, co nie zmienia faktu, że jest to orzeczenie co do istoty sprawy. Zdaniem odwołującego się zasada ta ma zastosowanie do przedawnionego okresu sprzed wydania decyzji. Jeżeli bowiem niedopuszczalne jest wydanie decyzji o ustaleniu podstawy wymiaru składek przedawnionych, to wobec braku przedmiotu postępowania staje się ono bezprzedmiotowe albo w całości albo w części. Takiej prawidłowej decyzji ZUS nie wydał - wydał inną, o niedopuszczalnej treści - a zatem Sąd ubezpieczeniowy winien zgodnie z art. 477¹⁴§2 kpc zmienić ją i prawidłowo orzec co do umorzenia postępowania. Zdaniem odwołującego się płatnika identyczne rozwiązanie winno być podjęte ze względu na argumenty powołane w pkt 1 uzasadnienia odwołania, tj. dotyczące rażącej wadliwości decyzji.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy zauważył, że spółka nie odnosi się do merytorycznej zasadności przyjętej przez ZUS kwalifikacji podstawy wymiaru składek, z uwagi na świadczenie pracy przez zainteresowanego na podstawie umowy o dzieło na rzecz własnego pracodawcy (definicja pracownika określona w art. 8 ust.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), wskazuje natomiast na wady zaskarżonej decyzji.

Ustosunkowując się do w/w zarzutów pozwany organ rentowy stwierdził, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewidują czasowych ograniczeń (przedawnienia) odnośnie terminu wydawania decyzji przez ZUS, poza przepisem art. 118 § 1 ordynacji podatkowej, który dotyczy decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej i który do składek ZUS stosuje się na podstawie art. 31 ustawy systemowej.

Ponadto, biorąc pod uwagę zarzut niemożności wydania decyzji wymiarowej z uwagi na przedawnienie należności z tytułu składek, zdaniem organu rentowego zwrócić należy uwagę na treść art. 24 ust.5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - „ W przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna." Jeżeli, zgodnie z cytowanym przepisem, za datę wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie uznać datę wszczęcia postępowania kontrolnego (3.10.2007r), to zarzut przedawnienia należności ze strony płatnika jest chybiony, albowiem zaskarżona decyzja nie jest decyzją prawomocną. Organ rentowy powołał, że w wyroku z dnia 6.04.2011 r (IIUK 313/10) - LEX nr 885010 - Sąd Najwyższy stwierdził, że „do nieprzedawnionych do dnia 31.12.2002r należności z tytułu składek stosuje się nie tylko nowy, wydłużony termin przedawnienia ale również wszystkie nowe przepisy dotyczące okoliczności mających wpływ na bieg tego terminu, to jest jego przerwanie, zawieszenie oraz zabezpieczenie, o ile wymienione w nowych przepisach podstawy przerwania lub zawieszenia biegu przedawnienia powstały po tej dacie". W innym wyroku z dnia 12.07.2007r (I UK 37/07) - LEX nr 37/07 (cytowanym również w odwołaniu przez skarżącego) Sąd Najwyższy stwierdził - „ prawo zmiany terminów przedawnienia jest domeną ustawodawcy i skoro ma w ten sposób wpływ na stosunki cywilnoprawne, to obejmuje ono również stosunki publicznoprawne (należności składkowe). Inaczej mówiąc, dłużnik musi się poddać terminom przedawnienia wydłużonym przez ustawodawcę w czasie trwania stosunku prawnego".

Odnośnie zarzutu braku wszczęcia postępowania administracyjnego przed wydaniem decyzji, organ rentowy wskazał, że nie dokonano tej czynności w celu zapoznania płatnika z aktami sprawy, z uwagi na to, iż zakres dokonanych ustaleń kontrolnych nie uległ zmianie, a spółka zgłaszała do protokołu swoje zastrzeżenia. Innymi słowy mówiąc, okoliczności stanowiące podstawę rozstrzygnięcia a ustalone w toku postępowania dowodowego znane były stronie i zostały uwzględnione przy podejmowaniu decyzji.

W kwestii zarzutu braku podpisu pod decyzją (braku umocowania osoby ją podpisującej) – organ rentowy wskazał, że jest on całkowicie chybiony, albowiem kierownik referatu, który podpisał się pod decyzją posiada odpowiednie upoważnienie do wydawania decyzji udzielone przez Prezesa ZUS, a oryginał tego upoważnienia wraz z informacją o jego ważności znajduje się w Rejestrze Upoważnień dostępnym w Biuletynie Informacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pod adresem www.zus.pl/bip.

Dalej organ rentowy stwierdził, że brak podpisu pod załącznikami decyzji nie ma wpływu na jej ważność, skoro sama decyzja spełnia wymogi formalno - prawne i w swej treści powołuje się na załącznik, który w związku z tym stanowi jej integralną część. Innymi słowy jest to dokument zintegrowany, składający się z dwóch części, których treść stanowi całość i wskazuje na sposób powiązania poszczególnych części.

Organ rentowy zwrócił również uwagę, że Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego postępowania. W wypadkach innych wad, wymienionych w art. 156 § 1 k.p.a i w przepisach, do których odsyła art. 156 § 1 pkt 7 k.p.a, konieczne jest wszczęcie

odpowiedniego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji i wyeliminowania jej z obrotu prawnego".(wyrok SN z dnia 14.01.2010r IUK 252/09 (Lex nr 577824).

Organ rentowy stwierdził również, że płatnik - spółka (...) nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek przychodu uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych.

Postanowieniami Sąd wezwał do udziału w sprawie charakterze zainteresowanych: A. P. , J. S., J. J., Krzysztofa Jakubowskiego, S. T., E. Z., K. W., D. R.. (k. 21, 56, 91, 126, 161, 195,227, 277 akt sprawy).

Sprawy z odwołań dotyczących wszystkich zainteresowanych zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienia k.69,104,132,174,208,240, 177, 290 akt sprawy)

Na rozprawie w dniu 21 marca 2013 r. pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał zarzuty dotyczące zaskarżonych decyzji. Zdaniem skarżącego decyzje dotknięte są takimi wadami formalnymi, które odbierają jej cechy decyzji w znaczeniu prawnym, decyzja jest nieważna . Jednocześnie wskazał pełnomocnik wnioskodawcy , iż nie kwestionuje ustaleń ZUS ,tego, że Spółka popełniła błąd zawierając umowy o dzieło z własnym pracownikiem i nie odprowadzając należnych składek na ubezpieczenia . Pełnomocnik nie kwestionował ani kwot zwiększenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ani okresów wykazanych w załączniku do decyzji.

Zainteresowani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 1.06.2005 r. do 31.12.2006r. na podstawie umowy o prace i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych W okresie od 30.04.2006 r . do 29.12.2006r. r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników na terenie miasta G..

J. S. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 4.05.2000 r. do 13.06.2000r

na podstawie umowy o prace i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych z W tym okresie. zawarł z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowę o dzieło, której przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników na terenie miasta G., za którą to umowę wystawiono rachunek 31.05.2000r.

J. J. zatrudniony jest w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 31.12.1998r. na podstawie umowy o prace i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od29.02.2000 r. do 29.12.2006r.. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników związanych z usunięciem awarii energetycznych na terenie miasta G..

K. J. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 1.06.2000r. do 31.12.2000 r., od 17.04.2001r. do 31.12.2001r., od 2.04.2002r. do 31.12.2002r., od 28.01.2003r. do 4.02.2003r. , od 19.02.2003r. do 31.12.2003r., od 29.03.2004r. do 31.12.2004r. , od 1.04.2005r. do 18.04.2005r. , od 12.09.2006r. do 10.07.2008r. oraz od 1.04.20011r. pozostaje w zatrudnieniu nadal na podstawie umowy o prace i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od 30.06.2000 r. do 29.12.2006r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników związanych z usunięciem awarii na terenie miasta G..

Sławomir Talaśka zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 4.05.2000r. do 31.12.2000r.,od 17.04.2001r. do 31.12.2002r., od 28.01.2003r. do 4.02.2003r. , od 19.02.2003r. do 31.12.2003r., od 29.03.2004r. do 31.12.2004r. , od 4.04.2005r. do 30.11.2005r. na podstawie umowy o prace i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od 31.05.2000 r. do 30.10.2004r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G.

umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników, wykonanie koryta oraz przebudowy betonowej pod nawierzchnię ulic i chodników na terenie miasta G. oraz układanie płyt chodnikowych.

E. Z. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 17.07.2000 r. do 30.11.2001 r. na podstawie umowy o pracę i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od 31.08.2000 r. do 30.11.2001 r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników związanych z usunięciem awarii energetycznych na terenie miasta G..

K. W. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 13.05.1999 r. do 31.05.2006 r. na podstawie umowy o pracę i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od 31.03.2000 r. do 30.06.2003 r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie robót naprawczych jezdni i chodników związanych z usunięciem awarii energetycznych na terenie miasta G..

D. R. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 2.05.2003 r. do 12.12.2003 r., od 15.03.2004 r. do dnia 23.12.2004 r. od dnia 1.04.2005 r. do 29.02.2008 r. na podstawie umowy o pracę i na tej podstawie zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. W okresie od 30.04.2006 r. do 31.10.2006 r. zawierał z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w G. umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie koryta oraz przebudowy betonowej pod nawierzchnię ulic i chodników na terenie miasta G.

Z tytułu tych umów o dzieło zainteresowani otrzymywali wynagrodzenie. Prace zlecone w ramach tych umów były tożsame z wykonanymi w ramach stosunku pracy.

Okoliczności bezsporne.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. nie zadeklarowała składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od wypłaconych wynagrodzeń za nadgodziny pracowników wykonujących pracę na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. w okresach: 01-12/2000 r., 02-12/2001 r., 02-12/2002 r., 02-12/2003 r., 02-12/2004 r., 05-12/2005 r., 02-12/2006 r. a rozliczyła je jako umowy o dzieło.

Okoliczność bezsporna

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w okresie od 3 października 2007 r. do 31 października 2007 r. przeprowadził czynności kontrolne w firmie (...) Sp. z o.o. w G..

Decyzjami z dnia 14 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, iż podwyższa podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe zatrudnionych na podstawie umów o pracę i wykonujących umowę o dzieło na rzecz płatnika (...) Sp. z o.o. w G. o kwoty wynagrodzenia z tytułu umowy o dzieło, wymienione w "zestawieniu wynagrodzeń nie uwzględnionych w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne", stanowiących załączniki do decyzji.

Dowód: wszystkie akta pozwanego - protokół kontroli i decyzje z 14. marca 2012 r.

Stan faktyczny w sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach przedłożony przez organ rentowy co do postępowania kontrolnego w sprawie (...) Sp. z o.o. w G.

Wskazany powyżej materiał dowodowy tworzy spójną i logiczną całość, obrazującą stan faktyczny sprawy, który należało ocenić przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawa i stanowisk procesowych stron postępowania zawartych w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz odwołaniu od tej decyzji. Okoliczności faktyczne ostatecznie również zostały przyznane przez słuchanych w sprawie w charakterze stron zainteresowanych K. J., S. T., A. P., D., R., E. Z..

Sąd Okręgowy zważył, że odwołujący się nie kwestionowali merytorycznej zasadności zaskarżonej decyzji i okoliczności faktycznych, w oparciu o które została wydana a jedynie podniósł zarzut przedawnienia i wskazał na wady formalne zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy.

Ustalony w sprawie stan faktyczny wskazuje, że zainteresowani wykonywali na rzecz swojego pracodawcy Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w G. tożsamą rodzajowo pracę zarówno w ramach umowy o pracę, jak i umów o dzieło. Na marginesie wskazać należy, że czynności wykonywane przez zainteresowanych nie miały charakteru finalnego, wiążącego się ze stworzeniem końcowego rezultatu, lecz były typowymi, powtarzającymi się czynnościami realizowanymi w ramach zawartych umów o pracę. Nie ma wątpliwości, że stanowiło to obejście przepisów kodeksu pracy o czasie pracy.

Nie ma wątpliwości, że zawierane z pracownikami, w tym z zainteresowanymi, umowy o dzieło były umowami czasowo uzupełniającymi umowę o pracę. Ich przedmiotem było bowiem zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy tego samego rodzaju, co praca określona w umowie o pracę. Nie było żadnego rozgraniczenia czasowego pomiędzy pracą świadczoną na podstawie umowy o pracę i umowy o dzieło. Umowy o dzieło zawarte zostały tylko i wyłącznie w celu wypłaty zainteresowanemu wynagrodzenia z dwóch różnych umów, co miało dawać płatnikowi wymierne korzyści w postaci oszczędności finansowych. Wniosek taki znajduje poparcie również w twierdzeniach zainteresowanych (prócz K. W. , który opuścił salę rozpraw przed zakończeniem postępowania i wyjaśniania sprawy i w ogóle nie pamiętał okoliczności podpisywania i wykonywania umów o dzieło, niezależnie od tego potwierdzał, że pracował w nadgodzinach, a wynagrodzenie szło na konto), którzy na rozprawie przed Sądem wskazali wprost, że wynagrodzenie z umów o dzieło były to pieniądze wypłacane za nadgodziny.

Z powyższych względów zainteresowani wykonując dzieło na podstawie umów zawartych z (...) Sp. z o.o. w G. byli pracownikami w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co

miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Co do zarzutów wnioskodawcy naruszenia przy wydaniu zaskarżonych decyzji szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, Sąd Okręgowy wskazuje, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z tym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, więc także w tym aspekcie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie są przez ten sąd stosowane. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania, pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. W związku z tym jest oczywiste, że wśród przewidzianych w art. 477⁹ § 3, 477¹⁰ § 2 i art. 477¹⁴ k.p.c. sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego, nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 § 1 k.p.a.

Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. uchwały Sądu Najwyższego z 21 listopada 1980r., III CZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, póż. 142, z 27 listopada 1984r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, póż. 108 oraz z 21 września 1984r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, póż. 65), jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z 28 maja 2002r., II UKN 356/01, OSNP 2004/3/52 przychylając się do stwierdzenia, iż postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej jest samodzielnym postępowaniem administracyjnym ograniczającym się do ustalenia, czy decyzja dotknięta jest jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy wskazuje, że zarzuty co do naruszeń prawa administracyjnego, zawarte w odwołaniu, nie mogą wpłynąć na zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego, zgodnie ze stanowiskiem skarżącego. Spółka nie odwołała się do Sądu Administracyjnego co do wad formalnych decyzji.

Sąd Okręgowy nie stwierdził jednakże by zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych były dotknięte wadami dyskwalifikującymi je jako akt administracyjny.

Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że kierownik referatu, który podpisał się pod decyzjami z imienia i nazwiska posiada odpowiednie upoważnienie do wydawania decyzji udzielone przez Prezesa ZUS. W istocie, jak wskazał organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, oryginał tego upoważnienia wraz z informacją o jego ważności znajduje się w Rejestrze Upoważnień dostępnym w Biuletynie Informacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pod adresem www.zus.pl/bip.

Zupełnie chybiony jest również argument jakoby brak podpisu pod załącznikiem do decyzji wskazywał na nierozstrzygnięcie przedmiotową decyzją istoty sprawy. Niewątpliwie załącznik ten stanowi integralną, nierozłączną część decyzji, która spełnia wymogi formalne aktu administracyjnego, w szczególności została prawidłowo podpisana. Wynika to wprost z sentencji zaskarżonej decyzji, w której powołano się na „kwoty wynagrodzenia z tytułu umowy o dzieło, wymienione w "zestawieniu wynagrodzeń nie uwzględnionych w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne", stanowiącym załącznik niniejszej decyzji.”

Za koniecznością stwierdzenia wadliwości decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie przemawia również argumentacja zawarta w pkt 1 lit. c uzasadnienia odwołania. W istocie między datą zakończenia kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy a datą wydania zaskarżonej decyzji upłynął znaczny okres, płatnikowi przesłano jednak protokół kontroli, wniósł do tego protokołu zastrzeżenia. Jak wynika z treści decyzji, została ona wydana właśnie w wyniku postępowania kontrolnego z okresu 3.10.2007r. – 30.10.2007r. Niewątpliwie płatnikowi doręczono decyzje, od których się odwołał. Tym samym Sąd Okręgowy nie dopatrywał się naruszenia praw odwołującego się, które mogłyby skutkować uchynieniem decyzji, zgodnie z jego żądaniem.

Na uwzględnienie zasługuje natomiast argumentacja odwołującego się co do podniesionego zarzutu przedawnienia należności wymienionych w części zaskarżonych decyzji.

Podzielić trzeba wywód odwołującego się, iż przedawnienie należności z tytułu składek należy poddać 10-letniemu terminowi.

W myśl przepisu art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 Nr 205, poz. 1585 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Termin 5-letni przedawnienia wprowadziła ustawa z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z dnia 28 października 2011 r.). Zgodnie z jej art. 27 ust 1 i 2, zawierającym regulacje przejściowe, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Do dnia 31 grudnia 2011r. ustawa przewidywała termin 10-letni. Natomiast, przedmiotowy przepis, w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2003 r. przewidywał 5 letni okres przedawnienia, jednak okres ten miał zastosowanie tylko do tych należności, które uległy przedawnieniu przed wejściem w życie ustawy z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074). Jeżeli przed wskazaną datą wejścia w życie ustawy zmieniającej należności nie uległy 5-letniemu okresowi przedawnienia, to uległ on wydłużeniu do lat 10, licząc od dnia w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d. W tym temacie wypowiedział się też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 lipca 2008 r. (sygn. akt II UZP 5/08 niepubl.) stanowiąc, że dziesięcioletni okres przedawnienia przewidziany w art. 24 ust. 4 ustawy o s.u.s. w brzmieniu nadanym ustawą w dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074), znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych.

Ustawą z dnia 28.04.2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011.138.808) został wprowadzony art. 24 ust 5f usus. Zgodnie z jego treścią w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Przepisy przejściowe z ustawy z dnia 28.04.2011 r., tj. art. 5 ust 1 i ust 2 stanowią, że przepis ma zastosowanie do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, nieopłaconych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich dochodzenia. W powyższych przypadkach, okoliczności uzasadniające zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określone w art. 24 ust. 5f ustawy uwzględnia się również wtedy, gdy okoliczności te wystąpiły przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej.

Zważywszy, iż do zadań organu rentowego, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy wydawanie decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących ustalania wymiaru składek i ich poboru, przy czym ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne zawiera się w ustalaniu składek, które są pochodną podstawy wymiaru, wskazać należy, iż kwestia terminu przedawnienia należności z tytułu składek ma znaczenie dla wydania decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek. Podkreślenia wymaga bowiem, iż przedawnienie należności z tytułu składek normowane przepisami prawa ubezpieczeń społecznych ze względu na odesłanie do prawa podatkowego w zakresie przedawnienia (art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 59 § 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania i zakończenia stosunku prawnego bez zaspokojenia wierzyciela. Zobowiązanie, które wygasło żadną miarą nie może zostać spełnione. W tej sytuacji ustalenie wymiaru składek nie prowadzi do żadnego skutku. Wymiar składek, które wygasły nie może zostać dokonany. Celem wymiaru składek w takim stanie rzeczy nie jest ich pobór, ich ustalenie jest zatem bezpodstawne i niedopuszczalne, po ustaniu stosunku zobowiązaniowego. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010r. wydanego w sprawie II UK 377/09 (OSNCP 2011/23-24/307)).

Mając na względzie, że w niniejszej sprawie termin przedawnienia należności z tytułu składek to 10 lat i należy go uwzględnić licząc wstecz od dnia, w którym składki stały się wymagalne a datą graniczną jest data wydania zaskarżonej decyzji jako przerywająca bieg terminu przedawnienia, przy uwzględnieniu faktu, iż za każdy poszczególne miesiąc składki przedawniają się osobno po upływie 10 lat licząc od dnia, w którym poszczególne składki stały się wymagalne, a stawały się wymagalne w terminie płatności przypadającym na 15 dzień następnego miesiąca (art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) Sąd Okręgowy na podstawie w/w przepisów oraz art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzję i orzekł jak w pkt I sentencji, uznając brak możliwości objęcia podstawą wymiaru składek kwoty wypłaconej za rachunek do umowy o dzieło, wystawiony w dniu 31.05.2000 r. odnośnie J. S. oraz kwot wypłaconych w okresie od 31.08.2000 r. do 30.11.2001r. odnoszących się do E. Z. z tytułu zatrudnienia E. Z. i J. S. w (...) Sp. z o.o. w G. z uwagi na przedawnienie zobowiązania składkowego. Z tych samych względów Sąd zmienił w części zaskarżone decyzje w przedmiocie podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe S. J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. i orzekł jak w punkcie 3 sentencji, że (...) Spółka zoo w G. nie jest zobowiązana do zapłaty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe za S. T. J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. od podwyższonej podstawy wymiaru składek za lata 2000 i 2001, a za J. J. dodatkowo od kwoty wypłaconej 6.02.2002r. (za prace wykonane w miesiącu styczniu k. 49v akt ZUS).

W ocenie Sądu nie zasługuje na aprobatę stanowisko pozwanego organu rentowego, iż w tej konkretnej sprawie bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stanie się prawomocna, zatem brak podstaw do uwzględnienia przedawnienia. Skoro pozwany organ rentowy po zakończeniu czynności kontrolnych w skarżącej spółce i po zapoznaniu się z zastrzeżeniami spółki do protokołu pokontrolnego nie wykazał w niniejszej sprawie, iżby podjął kroki zmierzające do wydania decyzji zgodnie z przepisami cytowanej wyżej ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, należy zatem uznać, iż po dokonaniu czynności kontrolnych zastrzeżenia do protokołu zostały przez organ rentowy przyjęte, co skutkowało odstępniem od wydania decyzji. Oczywistym jest, iż stan niepewności prawnej związany z niewydaniem przez organ rentowy decyzji w sytuacji, gdy organ ten działa z urzędu, nie może zasługiwać na aprobatę Sądu, albowiem w takim przypadku organ rentowy, blokując wydanie decyzji w czasie, dowolnie wpływałby na wydłużenie terminu przedawnienia ponad ustawowy termin, co jest sprzeczne z zasadą zaufania obywatela do działania organu w granicach obowiązującego prawa. Dopiero zatem, w ocenie Sądu, wydanie zaskarżonej decyzji spowodowało kolejne wszczęcie postępowania o wymiar składek związanych z wypłacanymi należnościami z tytułu umowy o dzieło w skarżącej spółce, które skutecznie wpłynęło na przerwę w biegu terminu przedawnienia.

W zakresie nieprzedawnionym, z przyczyn wyżej przytoczonych Sąd Okręgowy w pkt 2 i 4 wyroku oddalił odwołania na podstawie art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 1 k.p.c. w stosunku do A. P. i D. R. w całości, co do Sławomira Talaśki, J. J., Krzysztofa Jakubowskiego i K. W. w pozostałym zakresie

W pkt III wyroku Sąd Okręgowy na podstawie art. 100 k.p.c. zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania ,
wobec częściowego uwzględnienia żądań obu stron.

SSO Magdalena Błaszczuk – Terlecka